

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/u-z/roman-wojtycza/60126,Roman-Wojtycza.html>

2024-07-16, 14:42

Roman Wojtycza - urodzony 20 lutego 1904 r. w Limanowej, syn Józefa i Antoni z domu Klimek. Pochodził z rodziny kupieckiej, miał pięć siostr (Helena, Stanisława, Zofia, Stefania oraz siostra przyrodnia Helena) i czterech braci (Józef, Jan, Antoni, Michał). W okresie 1927-1929 podoficer rezerwy piechoty Wojska Polskiego.

Z dniem 16 lipca 1929 r. został przyjęty do służby w Straży Granicznej do Placówki SG Lutówko (Komisariat SG Sypniewo, Inspektorat Graniczny nr 8 Nakło, Pomorski Inspektorat Okręgowy SG) i otrzymał nr instalacyjny (ewid.) 3363. Z dniem 2 grudnia 1929 r. przeniesiony do Placówki SG Henrykowo (Komisariat SG Sypniewo). Skierowany na 5-miesięczny kurs przeszkolenia szeregowych w Centralnej Szkole Straży Granicznej w Górze Kalwarii k. Warszawy, rozpoczynający się 5 marca 1931 r. Po zakończeniu kursu powrócił do Placówki SG Henrykowo. W 1932 r. oddelegowany do Zakładu Tresury Psów Granicznych przy CSSG na 8-miesięczny IV kurs przewodników psów. W zakładzie zameldował się 9 marca 1932 r. Po zakończeniu kursu skierowany, wraz z służbowym psem owczarkiem podhalańskim „Doboszem”, do Placówki SG Dorotowo (Komisariat SG Sypniewo). Oprócz „Dobosza” miał również (prywatnie) sukę owczarka podhalańskiego „Retę”. Przeniesiony na własną prośbę i koszt z dniem 10 października 1933 r. do Placówki SG Pustynia Leśna (Komisariat SG Sypniewo). Następnie, przeniesiony do CSSG Rawa Ruska, k. Lwowa, do której wyjechał dnia 10 kwietnia 1934 r. Z dniem 31 października 1938 r. przeniesiony w stan spoczynku.

W sierpniu 1939 r. powołany do obrony Rawy Ruskiej, gdzie ok. 17 września 1939 r. skoncentrowały się poszczególne pododdziały wzmocnienia Straży Granicznej. Rozbrojony pod Rawą Ruską przez Sowietów, zwolniony z obozu prewencyjnego. Od 1940 r. ukrywał się w Sowielinach i Krakowie, gdzie mieszkały jego siostry. W 1944 r. jego rodzina została wysiedlona przez okupanta niemieckiego do Limanowej. W grudniu 1945 r. wyjechał z rodziną na Ziemię Zachodnie, zamieszkał czasowo przy ul. Kochanowskiego 16 w Sulęcinie koło Zielonej Góry, gdzie syn Wiesław uczęszczał do szkoły powszechnej, a następnie do szkoły zawodowej. Roman Wojtycza posiadał majątek gospodarczy, w tym dwa konie, którymi pracował w różnych przedsiębiorstwach w Sulęcinie. W 1948 r. został zatrudniony w Wydziale Drogowym Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Sulęcinie w charakterze kancelisty, skąd w krótkim czasie zwolnił się na własną prośbę z uwagi na inwigilację

lokalnych władz Urzędu Bezpieczeństwa. Następnie, pracował w Wydziale Finansowym Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Sulęcinie. W latach 1948-1955 był stale inwigilowany przez funkcjonariuszy PUBP Sulęcina i WUBP Zielona Góra. Szef PUBP w Sulęcinie w jednej z charakterystyk napisał, że „Roman Wojtycza był przychylnie ustosunkowany i ściśle współpracował z rządem sanacyjnym przed 1939, był instruktorem tresury psów w służbie zawodowej KOP. Do obecnego ustroju ustosunkowany jest negatywnie, jak również wrogo nastawiony do ZSRR, stosunek ten przejawia w swych wrogich wypowiedziach, wyrażając się, że takich czasów jak miał przed 1939 rokiem w KOP to już mieć nie będzie”. Akta sprawy o Nr 779/A dotyczące rozpracowania Romana Wojtyczy zostały zniszczone na mocy decyzji szefa ds. SB WUSW w Zielonej Górze (prot. brakowania Nr 59 z 10 sierpnia 1987 r.).

Po kilkukrotnych rewizjach, czasowym aresztowaniu prewencyjnym i uporczywym nękanii Romana Wojtyczy i jego rodziny przez UB postanowił wyjechać na Dolny Śląsk do Brzegu. Tam został zatrudniony w Fabryce Siewników (późniejsza Fabryka Maszyn Rolniczych Agromet w Brzegu). Z uwagi na chorobę Parkinsona przeszedł na rentę inwalidzką. Zmarł 5 lutego 1968 r. w Brzegu, pochowany na cmentarzu komunalnym w Brzegu przy ul. Starobrzesckiej, sektor F1, rząd 3, nr grobu 20. Od 15 października 1932 r. żonaty z Marianną (Marią) Jaworską (ur. 3 listopada 1913 r., zm. 27 czerwca 1998 r. w Brzegu), z którą miał syna Wiesława Wiktora (ur. 24 lipca 1934 r. w Rawie Ruskiej, zm. 10 grudnia 2023 r. w Brzegu) i córkę Bożenę (ur. 1936 r.).

Odnaczenia:

- Odznaka Pamiątkowa Straży Granicznej (1933) ,

Źródła :

- Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Po 030/27, WUSW w Zielonej Górze, Po 00169/178, Protokół nr 59 brakowania i niszczenia materiałów archiwalnych.
- Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie, zespół Pomorski IOSG, sygn. 189/7, 189/5, 189/7, 189/380.
- Relacja ustna Andrzeja Wojtyczy, wnuka Romana z 2024 r.

Opracowanie: **Katarzyna Promińska, Ksawery Jasiak.**

